

Honsairde exposeert werk van Chrisje van der Heyden-Ronde

Het mystieke in de kunst

De hele maand oktober zijn de schilderijen van de in Vlijmen woonachtige Chrisje van der Heyden-Ronde te zien in de toren van abdij Mariënkroon. Op de eerste expositiedag werd al gelijk een werk verkocht, een werk van Johannes met een boek, met als titel 'In het begin...' De Brabantse katholieke schilderes is in haar werk op zoek naar de mysterie van het leven. Ze bestudeert daartoe de Middeleeuwen, de grote wereldgodsdiensten, filosofische stromingen en eigentijdse cultuur. Haar werk lijkt realistisch, maar niets is zo als het zich op het eerste gezicht voordoet. Een korte peiling duidde erop dat op haar creaties heel verschillend wordt gereageerd.

Door Jelleke Tigelaar

Mevrouw Van der Heyden legt graag en enthousiast aan iedere bezoeker uit wat zij met haar schilderijen beoogt. Haar werk is doortrokken van religie in de ruimste zin van het woord. Haar engelen ogen streng en hooghartig. Een paar vrouwenpor-

tretten doen sterk aan iconen denken. De kritiek die sommigen uiten is dat het 'gewoon' platte plaatjes zijn. De afwezigheid van schaduwen en veelal van een betekenisvolle achtergrond suggereren inderdaad tweedimensionaliteit. Het verrassende en intrigerende is echter dat de diepte die de werken oproepen geen fysieke diepten zijn, maar innerlijke diepten. Ieder wezen dat Van der Heyden schildert drukt een gemoedss stemming uit. Zij bereikt dat met egaal gekleurde velden, die scherp afgebakend zijn. De kleuren zelf zou men 'tussenkleuren' kunnen noemen. Ze zijn helder, vaak donker, maar nooit primair. De achtergrond doet niet ter zake. Waar dat wel het geval is, maakt het werk een wat minder sterke, bijna gekunstelde indruk, zoals bijvoorbeeld bij 'Het goed der aarde', waar men een vrouw bij een boomstruik ziet staan, even afgeleid door

Chrisje van der Heyden-Ronde: een binnenwereld met diepte weergegeven in een tweedimensionaal vlak. (Foto: Hein Kunzler)

de 'fotograaf' die om aandacht vroeg. Hoe minder de wezens van Van der Heyden met de gewone dagelijkse realiteit te maken hebben, hoe overtuigender ze overkomen. Nergens

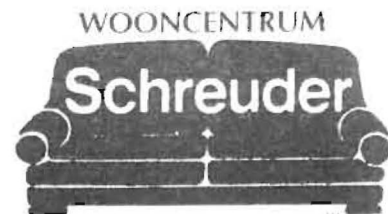
zijn overbodige toevoegingen te ontdekken. Een schilderes op zoek naar pure essentie.

Zoektocht

De vrouwen, want er is nauwelijks een man te bekennen, ogen verstild. Ze suggereren beweging, die even bevroren is, zonder nochtans verstand te geraken. De innerlijke wereld van de vrouwen wordt via de ogen en de houding weergegeven. Niet dat ze erop wachten om door ons beschouwd te worden, integendeel. Sommige vrouwen blikken ronduit onvriendelijk of op zijn minst afwerend, alsof zij willen zeggen: 'Bemoei je niet je eigen zaken'. Ze hebben ons niet nodig, die vrouwen; ze bieden elkaar troost, geborgenheid, zorg.

Hoe het allemaal is begonnen, zal mevrouw Van der Heyden iedere toehoorder heel graag uitleggen. Zonder haar uitleg met woorden onthult zij evenwel ook iets over haar motivatie met een schilderij, waarop een vrouw met een palet is afgebeeld. De vrouw kijkt langs ons heen naar iets wat haar buitengewoon lijkt te boeien. Het heet 'Het onbekende'.

De vrouwen zijn lange slanke wezens, die meer geest dan lichaam lijken. Zou het om die reden zijn dat de mannen bij Van der Heyden zo verveeld lijken te kijken? Als de mystiek even wordt losgelaten, komen er andere trekjes bij de kun-

Heusden
Laagstraat 1
Tel. 0416-661182

's-Hertogenbosch
Kerkstraat 32/36
Tel. 073-6134782

stenares boven. Mahler, zelfbewust, minzaam hooghartig met stalen brillette en kniebocker hoog boven ons uitloerend en een sardonische Dood, die meerdert op het vierde paard in een werk genaamd 'Apocalyps'.

Authentiek

Het werk van Chrisje van der Heyden-Ronde wordt onrecht aangedaan met de kwalificatie 'platte plaatjes', maar men moet er moeite voor doen om binnen te dringen in de afgesloten vergeestelichte wereld van veel van haar vrouwen. Het zijn nu eenmaal geen vriendelijke, makkelijk toegankelijke, open vrouwen. Maar wie die moeite doet, wordt erdoor gegrepen, bijvoorbeeld door de treurende ogen van de harmonicaspeelster, een werk dat compositorisch een juweeltje is. Wie iets zoekt om op te kauwen, wie de realiteit van alledag even wil ontstijgen en in contact wil komen met een onstoffelijke wereld, die desalniettemin heel herkenbaar schijnt, wacht in de abdijtoren een wellicht mystieke, maar absoluut indringende ervaring. De expositie is geopend op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur, tot en met 27 oktober.

Dré

Kaarten

In spelletjes spelen zijn de hoge heren, zowel van de gemeente als van Jacobushof, een kei. Vooral als het spelletje zwartepieten heet. Zwartepieten is een spel